

▶▶ REPORTATGE | ALBERT SALVADÓ S'ENDINSA EN LA CRÒNICA DE FETS REALS A 'EL BALL DE LA VIDA'

L'epopeia de l'Evarist

'El ball de la vida', el llibre que Albert Salvadó està a punt de treure al carrer, és la crònica de per què "mai no s'ha de llançar la tovallo-

la", diu l'autor, que en aquest cas passa de la ficció per endinsar-se en fets molt reals: l'epopeia d'Evarist Rogel per sobreviure.

A. DORAL
Andorra la Vella

Només tenia quatre anys, l'Evarist el 1984, quan una moto el va atropellar a la carretera general d'Encamp. El petit va quedar estès a terra i la primera impressió dels que hi van arribar –inclòs un metge que hi passava– és que no se'n sortiria. "Fes alguna cosa!", li va cridar el pare. I el metge es va aplicar a fer-li el boca a boca perquè seguís respirant. Avui, més de tres dècades després, infinites operacions i un esforç titànic de tota la família i molts equips mèdics, l'Evarist és un noi que viu, que camina i parla. La mare, l'Anna Tohá, va voler que tota l'aventura quedés escrita. "Sempre em diu que algú li deia que ho havia de fer i jo penso el mateix, perquè és una obra sobre un fet andorrà però amb una dimensió absolutament universal", argumenta Salvadó.

I com va arribar el projecte a les mans de l'autor andorrà, endinsat fins ara en la pura ficció? Tohá va ser la primera a posar negre sobre blanc la peripècia de trenta anys i li va lliurar l'original a l'escriptor, perquè l'aconsellés. "La història em va colpir, però allà hi faltava tot el vessant literari, hi havia molt de camí perquè fos una obra literària", apunta Salvadó. Però emocionat com estava amb el que havia llegit, immediatament va acceptar la proposta de la mare per prestar el seu bagatge a l'obra.

UN PROTAGONISTA REAL

Per a Salvadó mateix va ser un salt respecte a la feina habitual: al llibre tot són fets reals, contrastats, sense una engruna de ficció, ni una conversa imaginària. "Per primer cop a la meua vida literària tenia davant un personatge de carn i os a qui podia preguntar coses", explica. I no sols l'Evarist o la família, la seva recerca –dos anys li ha portat la feina– també va passar per llegir-se actes mèdiques i judicials, per entrevistar-se amb els facultatius i fins i tot amb l'home (aleshores un jove) que conduïa la moto. "Una persona extraordinària i que, per descomptat, s'ho va passar fatal, tot i que la família Rogel-Tohá mai no el va fer culpable", puntualitza Salvadó. De fet, el motorista també va resseguir tot el procés de supervivència de l'Evarist.

Un camí trepitjat per "figures entranables", insisteix l'escriptor, que van des de l'avi Rogel –també Eva-

L'Anna Tohá i l'Albert Salvadó, que han treballat plegats perquè l'obra vegi la llum. Arribarà a les llibrerries a finals de mes.

EDITORIAL METEORA

El llibre estarà al carrer a punt per Sant Jordi

Salvadó surt de la ficció i s'endinsa en la realitat

rist, que havia regentat un càmping a Encamp– al mateix mossèn Ramon de Canillo, qui s'endua el petit de colònies portant-lo a coll a les excursions.

Amb la realitat traspuant tot el relat, l'ofici de l'escriptor s'ha manifestat principalment en l'estructura que ha escollit per al llibre, quasi en clau de novel·la de misteri. Repte complicat, es podria aventurar. "És el que va sobtar més a Meteora", l'editorial que el publica, afirma Salvadó. "No vaig voler escriure una crònica a l'ús, sinó desmuntar i muntar la història" a base de *flashbacks*. El punt de partida del relat el situa el narrador en el moment que el protagonista té ja catorze anys, deu després de l'accident, temps que ha viscut amb considerables problemes respiratoris. En el punt inicial de la crònica, l'Evarist és a un quiròfan d'un hospital de Bordeus on li han d'implantar una cànula que l'a-

Premi a la carrera del novel·lista

Salvadó –que ja comptava amb guardons com el Néstor Luján, el Sèrie Negra de Planeta o el Carlemany– acaba d'embutxacar-se un altre premi, aquest a la seva trajectòria literària: el 9 d'abril rebrà el reconeixement del festival El vi fa sang, a l'Espluga de Francolí. "Em fa especial il·lusió perquè no és un guardó que jo hagi anat a buscar, no m'hi vaig presentar ni en sabia res, simplement em van trucar per preguntar-me si l'acceptava. I és clar que sí", va manifestar l'autor andorrà. Al certamen hi ha implicades figures com Isabel-Clara Simó, Martí Gironell o Lluís Llach.

judi a respirar. La mare és a la sala d'espera i és a través dels seus records que el lector s'endinsa en l'odissea de la família des de l'accident. Que té els seus moments d'angoixa, tremendament dramàtics, però també està solcada per situacions còmiques, cosa que permet al llibre "agafar tot tipus de tonalitats", assegura Salvadó.

Entre els moments que a l'autor més el van colpir, aquell en què la mare veu el petit arrossegant-se pel terra de casa seva, desplaçant-se mentre mormola alguna cosa. Què deia? "Jo caminaré". Un exemple de la "voluntat immensa" del xaval per sortir-se'n, destaca el narrador. Una fermesa que va sobtar als equips mèdics que el van tractar. Com les sorpreses que dona la naturalesa humana. "És una història que ens pot ajudar a veure que mai no s'ha de llançar la tovallola", diu Salvadó. I per això l'ha volgut escriure.